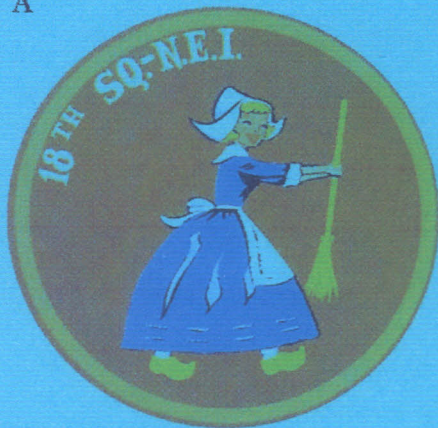

DE GESCHIEDENIS VAN
HET 18TH SQUADRON
NEI

Deel 7

*Vonnis in naam der Koningin
Van
Sergeant-luchtvaart radiotelegrafist
Hendrik Johan Burgers*

A

Samensteller;

Guus F. van Oorschot
Boeimeerweg 4G3
4837 AM Breda
+ 31 (0)76 561 35 88
guusoor2@ziggo.nl

VONNIS IN NAAM DER KONINGIN

Uitgesproken in den vollen Zeekrijgsraad met open deuren in tegenwoordigheid van den Officier van Administratie der 1e klasse W.H. Vermeer, Fiscaal, en den veroordeelde op Vrijdag, den 22en October 1943.

De Zeekrijgsraad bij de Strijdkrachten in het Oosten in de zaak van den Fiscaal, ratione officii, tegen:

Hendrik Johan Burgers,

oud 24 jaren,
geboren te Nijmegen,
laatstelijk voor de verwijzing naar den Zeekrijgsraad gediend hebbende ~~aan boord van~~ bij het 18e Squadron van het Koninklijk Nederlandschindische Leger te Canberra (Australië),
als sergeant-luchtvaart radiotelegrafist, gedetineerde.

dh. 3v. egk.

De President,

F.J. van de Poll.
De Secretaris,

J.D. van Oenen.

GEZIEN de beschikking tot verwijzing naar den Zeekrijgsraad van den 26en November 1942, No. Int. 8/11/20 Zeer Geheim;

GEZIEN het bevelschrift tot bijeenkomen van den Zeekrijgsraad van den 7en October 1943, No. Int. 8/20/8 ZG aan den voet van welk stuk door den Fiscaal aan de beklaagde wordt ten laste gelegd:

"dat hij, in tijd van oorlog, in of omstreeks de maanden October en November 1942, toen hij als sergeant diende bij het 18e Squadron van het Koninklijk Nederlandschindische Leger te Canberra, terwijl hij er kennis van droeg dat de tweede luitenant W.J. Burck en de sergeants H. Kelder en E.H.J. de Lyon, allen eveneens dienende bij genoemd Squadron, samenspannen tot het plegen van militair verraad en tot het plegen van desertie naar den vijand,

"zulks door omstreeks dien tijd te Canberra en/of elders in Australië, gezamenlijk een afspraak te maken en verder uit te werken om opzettelijk en heimelijk met een vliegtuig van het onderdeel, waartoe zij behoorden, althans waarbij zij geplaatst waren, Australië te verlaten en zich naar Java, althans naar door den vijand bezet gebied, te begeven en zich aldaar, met bedoeld vliegtuig, ter beschikking van den vijand te stellen;

"opzettelijk heeft nagelaten aan den Commandant van hoogergenoemd Squadron, althans aan de bevoegde overheid, hiervan mededeeling te doen, waarvan het verzwijgen het belang van den dienst en/of van den staat kon schaden";

GELET op het exploit van beteekening en dagvaarding van den 7en October 1943, waarbij de beklaagde is opgeroepen om op V r i j dag, den 22en October 1943, des v o o r middags ten n e g e n ure ter terechtzitting van den Krijgsraad, zitting houdende aan boord van het Marindepotschip "Planci-us " te verschijnen:

GELET op de schriftuur van eisch, door den Fiscaal voorgedragen en daarna in den Krijgsraad overgegeven, daartoe strekkende dat de Krijgsraad den beklaagde schuldig verklare aan:

"Als militair opzettelijk nalaten aan de bevoegde overheid "eene mededeeling te doen, waarvan de verzwijging het belang van "den dienst of van den staat kan schaden, gepleegd in tijd van oorlog"; en hem deswege veroordeele tot: eene gevangenisstraf voor den tijd van EEN JAAR, onder aftrek van den tijd door hem doorgebracht in voorloopig arrest vanaf den 29en November 1942;

GEZIEN de stukken van het proces, voor zoover daarvan gebruik gemaakt den beklaagde vertoond en voorgehouden;

OVERWEGENDE dat de beklaagde het verzoek heeft gedaan zich ter terechtzitting door een raadsman te doen bijstaan;

OVERWEGENDE dat aan dit verzoek is voldaan en dat de officier van administratie der 2e klasse B.J.Asbeek Brusse ----- aan den beklaagde als raadsman is toegevoegd, die ten processe is verschenen en de verdediging heeft voorgedragen;

GELET op hetgeen door den beklaagde en namens hem door den raadsman ter verdediging is naar voren gebracht;

OVERWEGENDE dat de beklaagde, sedert 29 November 1942 in arrest zonder waarneming van dienst en mitsdien gedetineerde, op 21 Juni 1937 als geniesoldaat vrijwillig in dienst is getreden bij het K.N.I.L. en dat hij thans nog als vorenomschreven dient bij de Militaire Luchtvaart van het K.N.I.L.;

OVERWEGENDE

OVERWEGENDE vooraf, aangaande de bevoegdheid van den Zeekrijgsraad om van het tenlastegelegde feit kennis te nemen;

dat het 18e squadron van het Koninklijke Nederlandsch-Indische Leger deel uitmaakt van de Strijdkrachten in het Oosten, derhalve is eene troepenafdeeling, immers een onderdeel van de Landmacht, welke dienst doet onder bevel van een militair der Zeemacht, namelijk den Bevelhebber van genoemde Strijdkrachten;

dat op grond van het bovenstaande, ingevolge het bepaalde in artikel 86 van de Invoeringswet Militair Straf- en Tuchtrecht, de Zeekrijgsraad bevoegd is kennis te nemen van strafbare feiten, begaan door militairen, behorende tot genoemd squadron;

OVERWEGENDE dat beklaagde ten processe ten aanzien van het hem ten laste gelegde heeft opgegeven:

dat hij op de hoogte was dat de luitenant Burck en de sergeants Kelder en de Lijon een plan beraamden om naar Java te gaan; dat hij echter niet wist hoever dit plan was uitgewerkt en er dan ook weinig aandacht aan heeft geschonken; dat het nooit bij hem is opgekomen, dat het den luitenant werkelijk ernst was en dat hij dacht, gezien het feit dat hij - beklaagde - toch niet mee zou doen, dat de luitenant Burck wel verstandiger zou zijn;

voorts:

dat hij op een dag in het einde van de maand October 1942 heeft zitten bridgen in de hangar van het 18e squadron op het vliegveld te Canberra, toen hij daar door iemand werd geroepen en hem opdracht werd gegeven, zich bij den luitenant Burck te vervoegen; dat hij zich bij den luitenant heeft vervoegd en dat de luitenant toen met hem op het vliegveld heen en weer is gaan lopen; dat de luitenant hem eerst gevraagd heeft, "Hoe denk je over den oorlog", waarop hij geantwoord heeft dat hij het niet zoo goed vond; dat de luitenant hem vervolgens gevraagd heeft of hij er dan voor gevoelde om kapot te gaan en, op beklagdes ontkennende antwoord, of hij (beklaagde) het dan niet verstandiger vond om weg te gaan naar Java en zich aldaar over te geven; dat hij hierop heeft geantwoord daar niet veel voor te gevoelen; dat de luitenant vervolgens betoogde dat het verstandiger was zich nu alvast over te geven dan in handen te vallen van de Japanners bij een inval van Australië, want dat het er dan voor het 18e squadron raar zou uitzien, te meer daar dit squadron be-Oosten Australië een Japansche onderzeeboot had vernietigd; dat hij den luitenant heeft gevraagd of deze nu heusch dacht dat hij gewoon zijns weegs kon gaan bij aankomst op Java, daar de Japanners immers geen enkelen Europeaan vertrouwden en iedereen achter prikkeldraad zetten; dat de luitenant antwoorde dat hij daarvoor nu juist een telegrafist noodig had om de Japanners van te voren te melden dat zij ongevaarlijk waren en aldus te voorkomen dat zij afgeschoten zouden worden; dat de luitenant vervolgens gevraagd heeft of het voor hem (beklaagde) mogelijk zou zijn achter de Japansche oproeptekens te komen; dat hij, daar hij er geen zin in had om mee te doen en tevens om het den luitenant uit het hoofd te praten, heeft gezegd dat het verschrikkelijk moeilijk was om de Japansche golflengten en oproeptekens te vinden; dat de luitenant toen verder nog gesproken heeft over het landen op een groot vliegveld op Java en over het feit dat hij er ook met de sergeants-vlieger Kelder en de Lijon over gesproken had; dat de

luitenant

luitenant besloten heeft met de opmerking dat hij, beklaagde, er nog maar eens over denken moest, omdat het nog niet zeker was;

dat de luitenant begin November 1942 nog eens op het voorgaande teruggekomen is; dat de luitenant vroeg of hij er nog eens over nagedacht had; dat hij toen geantwoord heeft, dat hij (beklaagde) niet naar Java terug wilde;

dat hij het voorgaande niet heeft gerapporteerd aan zijn tot straffen bevoegden officier en dat hij evenmin op eenige andere wijze melding heeft gedaan aan een meerdere, omdat hij aan het geheele gedoe van den luitenant weinig aandacht geschonken heeft; dat hij na deze gesprekken weder gewoon is doorgegaan met bridgen en met zijn werk en er verder niet over nagedacht heeft; dat hij van meening was dat een officier wel wijzer zou zijn dan zulke dingen uit te halen en dat hij werkelijk niet kon aannemen dat de luitenant Burck tot daden van desertie zou kunnen overgaan, temeer daar de plannen dermate onnoozel waren dat hij ze onmogelijk au serieux kon nemen; dat hij echter wist dat het zijn plicht was mededeeling te doen van een dergelijke samenspanning; dat hem zulks geleerd was op de kaderschool te Andir in 1940;

OVERWEGENDE dat als getuigen onder eede ten processe hebben verklaard:

1. W.J. BURCK, 2e luitenant kort-verband vlieger K.N.I.L. oud 31 jaren;

dat hij van af 1941 met beklaagde samen heeft gediend en dat hij, naar hij meent begin November 1942, op het vliegveld te Canberra van den sergeant-vlieger Kelder heeft vernomen dat beklaagde vermoedelijk wel met hem, getuige, en zijn medewerkers zou willen mededoen, daar beklaagde uit Australië weg wilde; dat hij in de eerste week van November 1942 eenige malen met beklaagde heeft gesproken om te trachten hem over te halen mede te gaan naar Java; dat hij beklaagde eenige malen alleen gesproken heeft en minstens eenmaal in tegenwoordigheid van de sergeanten de Lijon en Kelder;

dat hij beklaagde, na een inleidend gesprek, al gauw gevraagd heeft of hij mee wilde naar Java, met een vliegtuig van het 18e squadron; dat hij beklaagde heeft uitgelegd dat hij een telegrafist nodig had voor het oproepen van den vijand tijdens de vlucht; dat beklaagde zijn twijfel heeft uitgedrukt of de Japanners hem, getuige, bij aankomst op Java wel zijns weegs zouden laten gaan en dat beklaagde veronderstelde dat hij achter prikkelraad gezet zou worden; dat hij beklaagde toen heeft uitgelegd dat hij daarvoor nu juist een telegrafist nodig had om de komst te voren aan te kondigen; dat hij beklaagde voorts heeft gezegd dat hij een groot gevaar zou lopen wanneer hij, tot het 18e squadron behorende, eens in de handen van de Japanners zou vallen, omdat de Japanners wel een groote hekel aan het squadron zouden hebben;

dat hij beklaagde in de volgende gesprekken gevraagd heeft of hij door de Japanners gebruikte golflengten zou kunnen vinden; dat beklaagde toen nog niet had toegezegd of hij mede zou doen; dat beklaagde zeide dat bedoelde golflengten zeer lastig te vinden waren;

dat hij beklaagde herhaaldelijk daarna gevraagd heeft of hij er nu al over nagedacht had; dat beklaagde steeds

zeide

zeide
dat hij er nog over nadacht doch steeds geen positief
antwoord gaf; dat beklaagde eenmaal gezegd heeft: "Als
het nu Holland was, was het wat anders, maar wat moet ik
op Java doen?"; dat hij nimmer een definitieve beslissing
van beklagde heeft gekregen doch dat hij den indruk
kreeg dat beklaagde niet mede wilde doen; dat hij niet
zeker weet of hij tegen beklaagde wel eens gezegd heeft
dat de sergeant majoor-monteur Scholte zou meedoen, doch
dat beklaagde geweten moet hebben dat Kelder en de Lijon
mee zouden doen daar hij ten minste eenmaal in gezelschap
van Kelder en de Lijon met beklaagde over het gaan naar
Java heeft gesproken;

2. H. KELDER, sergeant-vlieger K.N.I.L., oud 22 jaren:
dat hij op 27 October 1942 te Melbourne met den
luitenant Burck heeft gesproken over het gaan naar Java;
dat de luitenant op een gegeven moment heeft gezegd dat
hij den brigadier-telegrafist Breekveld getest heeft, doch
dat deze niet mee wilde; dat hij, op de vraag van den
luitenant of hij (getuige) niemand wist, den naam "Burgers
heeft genoemd en den luitenant heeft toegezegd om Burgers
te polsen;
dat de luitenant Burck hem een paar dagen later gezegd
heeft dat hij met Burgers over de plannen gesproken had,
doch dat Burgers weinig voor het gaan naar Java scheen
te gevoelen; dat hij, ~~hij~~ getuige, toen niet meer met
Burgers over de plannen heeft gesproken, te meer daar hij
eens uit een gesprek vernomen had dat Burgers in het al-
gemeen niet voor Indië voelde en na het beëindigen van
zijn diensttijd daar niet zou willen dienen;

3. J.W.H. TONSBEEK, Officier-zeewaarnemer der 3e klasse
KMR., oud 27 jaren:
dat hij met den beklagde in de periode December 1941.-
Januari 1942 heeft gediend bij een afdeeling van de mili-
taire luchtvaart te Palembang; dat hij hem heeft leeren
kennen als een uitnemend militair, die immer bereid was
zijn plicht te vervullen en die zich nooit, zooals
sommige anderen, aan moeilijke en gevaarvolle opdrachten
heeft pogen te onttrekken; dat beklaagde blijk heeft ge-
geven een goeden moreel te bezitten en dat niet aan zijn
vaderlandsliefde gewijfeld kan worden;

OVERWEGENDE dat voorts ten processe aanwezig is:
een door den Verbindingsofficier bij het Hoofdkwartier
B.S.O. gewaarmerkt afschrift van een telegram No.0406-
0636-355 afkomstig van den Onderbevelhebber der Strijd-
krachten in het Oosten gericht aan den Bevelhebber der
Strijdkrachten in het Oosten, onder meer inhoudende:
"bestemd voor zeerijksraad rt oc 0226-0045 laatste zin
wnd lca meldt quote onderzoek uitwees eerste berichten
omtrent plan burck aan korpscdt zeer vaag weshalve alleen
interne maatregelen van verscherpt toezicht x
definitieve gegevens korpscdt eerst bereikt toen majoor
spoor reeds ter onderzoek aangekomen en door korpscdt
ter afdoening aan maj spoor overgegeven x ik kan optreden
korpscdt billyken unquote";

OVERWEGENDE aangaande het bewezen der feiten:
dat door beklaagde, bij monde van zijn Raadsman ten
processe is aangevoerd:
dat hij er geen kennis van droeg, dat de 2e luitenant
Burck met de sergeants Kelder en de Lijon samenspande tot
het plegen van militair verraad en tot desertie naar den

vijand.

dh.1w/ggk.
[Handwritten signature]

vijand, dat uit de ten processe aanwezige stukken niet blijkt dat de sergeants Kelder en de Lijon met beklaagde ter zake hebben gesproken;

dat het algemeen bekend was dat de luitenant Burck vaak sprak over zijn plannen om naar Indië te gaan en dat beklaagde daarom meende dat zulks ook wel bij de leiding bekend zou zijn; dat hij, hoewel hij er niet volkomen zeker van was, een sterk vermoeden had dat de Korpscommandant van het 18e Squadron hiervan op de hoogte was; dat hij dit vermoeden o.a. baseert op een gesprek dat dezen Korpscommandant heeft gevoerd met den luitenant Wetters, waarbij deze laatste verzocht om als spion naar Indië gezonden te worden; dat de Korpscommandant toen geantwoord zou hebben: "Moet ik nu ook al op jou letten, Wetters?"; dat uit de ten processe overgelegde telegrammen, betrekking hebbende op beklaagdes arrest, naar voren komt dat buiten den Korpscommandant nog meerdere Officieren op de hoogte waren; dat voorts de getuige onder eede Jessurun nog heeft opgegeven dat de sergeant majoor-monteur Scholte dezen getuige begin October 1942 heeft ingelicht, waarop hij - getuige - zulks aan den Korpscommandant heeft gerapporteerd; dat beklaagde zeker wist dat de luitenants Hagers en Hartevelt op de hoogte waren en dat hij als vanzelfsprekend aannam dat deze officieren de handelingen van den luitenant Burck te bevoegder plaatse zouden hebben gerapporteerd; dat dan ook wel vaststaat dat de Korpscommandant van deze handelingen kennis droeg en dat er aldus voor beklaagde geen verplichting bestond alsnog amts halve mededeeling te doen;

dat beklaagde zich geen oogenblik heeft gerealiseerd dat de gesprekken van den luitenant Burck op uitvoering waren gericht en zich derhalve er niet bewust van is geweest dat hij door na te laten hiervan mededeeling te doen, den dienst of den Staat kon schaden; dat hij de desbetreffende gesprekken slechts opvatte als groot-spraak en pocherij, zooals de vele andere gesprekken van soortgelijke strekking, welke in het 18e Squadron als geheel normaal werden beschouwd; dat er voor hem geen enkel belang aan verbonden was zulks niet te rapporteeren, indien hij de meening ware toegedaan geweest dat de betrokken militairen voornemens waren de besproken handelingen ten uitvoer te brengen; dat hij zich echter de mogelijkheid dat zulks zou geschieden, nooit heeft voorgesteld, daar de plannen daartoe naar zijn meening te onnoozel waren;

OVERWEGENDE dienaangaande:

dat, nu beklaagde bekend heeft, dat hij wist dat de luitenant Burck en de sergeants Kelder en de Lijon een plan beraamden om naar Java te gaan, zijn verweer dat hij niet op de hoogte was van een samenspanning tot militair verraad en tot desertie naar den vijand, zonder meer ter zijde kan worden gesteld;

dat niet is gebleken dat beklaagde met zekerheid wist dat de Korpscommandant van de misdadige plannen van den luitenant Burck op de hoogte was; dat het dan ook zijn plicht was geweest de te zijner kennis gekomen feiten te bevoegder plaatse te rapporteeren; dat bovendien deze Korpscommandant, zooals uit het ten processe overgelegde telegram van den OBSO naar voren komt, hoewel vagelijk bekend met de samenspanning van den luitenant Burck met den luitenant Hartevelt, niet bekend was met de samenspanning, waarvan beklaagde kennis droeg;

dh. 1w. sgk. *2P. A*
dat tenslotte beklaagdes verweer, dat hij niet geloofde-
dat hij door de verzwijging van luitenant Burck's han-
delingen den dienst of den Staat zou schaden, op grond
van het feit dat hij den indruk had dat deze niet op
uitvoering gericht waren, niet zonder meer kan worden
aanvaard; dat ten deze niet is vereischt dat beklaagde
ervan overtuigd was dat de luitenant voornemens was zijn
plannen ten uitvoer te leggen; dat beklaagde de mogelijk-
heid dat hij kennis droeg van ~~een~~ een feit, waarvan de
verzwijging het belang van den dienst of van den Staat
kon schaden onder oogen had behooren te zien en zulks
ook in feite gedaan heeft, blijkende uit zijn opgave dat
hij meende dat de luitenant Burck wel verstandiger zou
zijn, gezien het feit dat hij - beklaagde - niet mee zou
doen; dat de Raad niet kan aannemen dat beklaagde van een
zoodanige kortzichtigheid behept is, dat hij meent dat
plannen tot het uitvoeren van de kapitale misdrijven van
militair verraad en desertie naar den vijand, afhankelijk
/ ~~zou~~ worden gesteld van zijn - beklaagdes - medewerking;
dat bovendien de toestand bij het 18e Squadron toen reeds
veel verbeterd was en dat hem moet zijn opgevallen, dat
voornemens als die van den luitenant Burck, op dat tijd-
stip niet langer als een algemeen onderwerp van gesprek
werden beschouwd; dat beklaagde tenslotte ten processe
nog heeft opgegeven te beseffen dat hij verkeerd deed
door niet te rapporteeren, hebbende hij immers op de
kaderschool te Andir geleerd dat hij dergelijke feiten
moest aangeven;

dh. 1w. sgk. *2P. A*
dat dan ook door de opgaven van den beklaagde en de
verklaringen der getuigen, deze bewijsmiddelen in onder-
ling verband en samenhang beschouwd, wettig en overtui-
gend is bewezen, met beklaagdes schuld daaraan, hetgeen
hem telkens primair is ten laste gelegd;

OVERWEGENDE aangaande de strafbaarheid van het be-
wezen verklaarde feit en de daaraan te verleenen quali-
ficatie:

dat de zgn. non-revelatie, waarvan het bewezen ver-
klaarde feit een voorbeeld is, hare algemeene omschrijvin-
vindt in artikel 144 van het Wetboek van Militair Straf-
recht, naast de artikelen 135 en 136 van het Wetboek van
Strafrecht; dat echter genoemd artikel 144 als voorwaarde
voor de strafbaarheid stelt, dat het misdrijf, ten aan-
zien waarvan de revelatieplicht verzaakt wordt, is gevolg
waarvan in casu echter geen sprake is; dat immers in het
tweede lid van artikel 77 van het Wetboek van Militair
Strafrecht weliswaar aan de samenspanning tot het plegen
van militair verraad in tijd van oorlog gelijke straf
wordt gehecht als aan het voltooide verraad, doch dat
hierdoor slechts een gelijkschakeling der strafpositie
wordt bereikt en geenszins een verheffen van de samen-
spanning tot een voltooid delict;

dat ten deze echter van toepassing wordt geacht het
artikel 132 van het Wetboek van Militair Strafrecht; dat
weliswaar in eenige uitspraken van den militairen rechter
zooals het vonnis van den Zeekrijgsraad te Soerabaja
van den 22en Februari 1934 en de sententie van het Hoog
Militair Gerechtshof van Nederlandsch Indië van den 16en
Maart 1934 (vide Militair Rechtelijk Tijdschrift deel XXX
resp. pag. 176 e.v. en pag. 190 e.v.) wordt verdedigd dat
artikel 132 vnd. geen betrekking zou hebben op non-reve-
latie van voornemens tot het plegen van misdrijven, aan-
gezien deze materie volledig zou zijn geregeld in artikel
144 van datzelfde wetboek, in verband met bovengenoemde

de Wet
Ch. 2w. tv. 2w. gk.

deze Wet
Ch. 2w. tv. 2w. gk.

artikelen 135 en 136, doch dat de Raad zich met deze stelling in haar algemeenheid niet zonder meer kan vereenigen; dat het in casu immers gaat om een algemeen als strafwaardig aangevoelde nalatigheid, welke nalatigheid volkomen wordt gedekt door de letter van meergenoemd artikel 132, dat de rechter dan ook, gelet op artikel 11 van het ~~Wetboek~~ houdende Algemeene Bepalingen, verplicht is dit wetsartikel toe te passen; dat weliswaar ten processe door den Raadsman is aangevoerd dat zulks een verouderd principe is, daar ~~dit Wetboek~~ dateert van 1829 en zoodanig is geredigeerd dat het aan de eischen van dien tijd zou voldoen, doch dat thans een moderner standpunt wordt ingenomen en eveneens rekening wordt gehouden met den geest der Wet; dat de Raad ten deze echter 's Raadsman's zienswijze niet kan deelen;

dat het Hof, ter adstructie van zijn hoogervermelde stelling, in zijn sententie heeft verwezen naar de Memorie van Toelichting op artikel 144 van het Wetboek van Militair Strafrecht, waaruit zou blijken dat de Wetgever den algemeen geregelde revelatieplicht (ex de artikelen 135 en 136 hoogergeroemd) voor militairen slechts heeft willen uitbreiden in voege als in voormeld wetsartikel is bepaald, wordende toch in die memorie van toelichting uitdrukkelijk vermeld, dat strafbaarstelling van non-revelatie van voornemens tot het plegen van alle misdrijven, waardoor het belang van den dienst of van den Staat zou worden geschaad, niet wenschelijk werd geacht; dat de Zeekrijgsraad te Soerabaja zich in hoofdzaak beroept op het ontbreken bij genoemd artikel 132 van een bepaling als vervat in artikel 137 Wetboek van Strafrecht en artikel 145 Wetboek van Militair Strafrecht, op de plaatsing van artikel 132 voor artikel 144 en op de toelichting op artikel 132; dat deze overwegingen echter niet vermogen eene als strafwaardig aangevoelde nalatigheid te onttrekken aan de vigueur van een duidelijke wettelijke bepaling, zij het dan mogelijk dat de bepaling ruimer geredigeerd is dan men aanvankelijk had bedoeld; dat tenslotte in het Regeeringsantwoord van het Verslag van de Tweede Kamer bij de behandeling van het onderhavige artikel 132 nog wordt aangetroffen dat een mindere, wanneer hij weet dat een meerdere een misdrijf pleegde (bijv. in een samenspanning is betrokken), en het belang van den Staat door de verzwijging daarvan kan worden geschaad, hij verplicht is daarvan mededeeling te doen (van der Hoeven, deel III, pag 310);

OVERWEGENDE dat ook de overige elementen van artikel 132 vnd. door het feitelijk gebeuren worden vervuld, zijnde het immers buiten twijfel dat de verzwijging van de samenspanning het belang, zoowel van den dienst als van den Staat, kon schaden;

OVERWEGENDE dat op grond van bovenstaande overwegingen het bewezen verklaarde feit behoort te worden gequalificeerd als:

"Als militair opzettelijk nalaten aan de bevoegde overheid eene mededeeling te doen, waarvan de verzwijging het belang van den dienst of van den Staat kan schaden, gepleegd in tijd van oorlog";

OVERWEGENDE

OVERWEGENDE aangaande de op te leggen straf:
dat beklaagde voorts bij monde van zijn Raadsman naar voren heeft gebracht:

dat hem uit vorige voor den Raad gediend hebbende zaken bekend is dat de sergeant majoor-monteur Scholte de hem bekend zijnde misdadige handelingen van den luitenant Burck niet direct heeft gerapporteerd op grond van het feit dat hij onvoldoende bewijzen bezat en zonder deze niet een officier wilde aanbrengen; dat Scholte hiervoor niet gestraft is geworden; dat de Raadsman gaarne een verklaring onder eede van Scholte bij de processtukken zou zien gevoegd, daar zulks ook beklaagdes gedachtengang is geweest; dat van een militair niet verwacht kan worden dat hij rapport uitbrengt over een meerdere, wanneer hij geen bewijzen heeft dat deze voornemens is strafbare handelingen te plegen;

dat vele andere militairen bij het 18e Squadron, waaronder zich ook officieren bevonden, eveneens van de samenzwering op de hoogte waren, doch daarvoor niet vervolgd zijn; dat eenige dezer zelfs getoond hebben niet geheel afkeerig te zijn van de door luitenant Burck beraamde plannen;

dat beklaagde zich altijd, zelfs onder moeilijke oorlogsomstandigheden, op uitnemende wijze van zijn plicht heeft gekweten;

OVERWEGENDE dienaangaande:

dat de Raad het niet noodig oordeelt den sergeant majoor-monteur Scholte alsnog in de onderhavige zaak te hooren; dat den Raad immers bekend is, dat Scholte aangesteld was voor inlichtingswerk bij het 18e Squadron, en dat hij uit dien hoofde bevoegdheden bezat, welke beklaagde ten eenenmale miste; dat beklaagdes verweer dat hij geen meerdere kon rapporteeren, wanneer hij over onvoldoende bewijzen beschikt, beklaagde niet kan verschoonen, als het gaat om ernstige delicten als militair verraad en desertie naar den vijand; dat de Raad hierin echter wel een verzachtende omstandigheid wil zien, mede in verband met het feit dat de aangifte zich zou richten tegen een gewezen vliegtuigcommandant van den beklaagde;

dat het verweer dat meerdere militairen bij het 18e Squadron zich aan gelijke handelingen als beklaagde hebben schuldig gemaakt en daarvoor niet vervolgd zijn geworden, als niet ter zake dienende wordt beschouwd, zijnde dit immers een kwestie van vervolgingsbeleid; dat de strafwaardigheid van een feit als door beklaagde gepleegd, afhankelijk is van de strafwaardigheid van het misdrijf, ten aanzien waarvan zijn revelatieplicht door hem werd verzaakt; dat deze Raad den hoofdschuldige van de samenspanning heeft veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf en de beide andere deelnemers tot zeer langdurige tijdelijke gevangenisstraffen;

dat beklaagde door zijn nalatigheid in ernstige mate zijn ambtsplicht als militair heeft geschonden, doch dat de Raad hem zijn rang niet wil ontnemen, daar hij zich in den oorlog loyaal heeft gedragen;

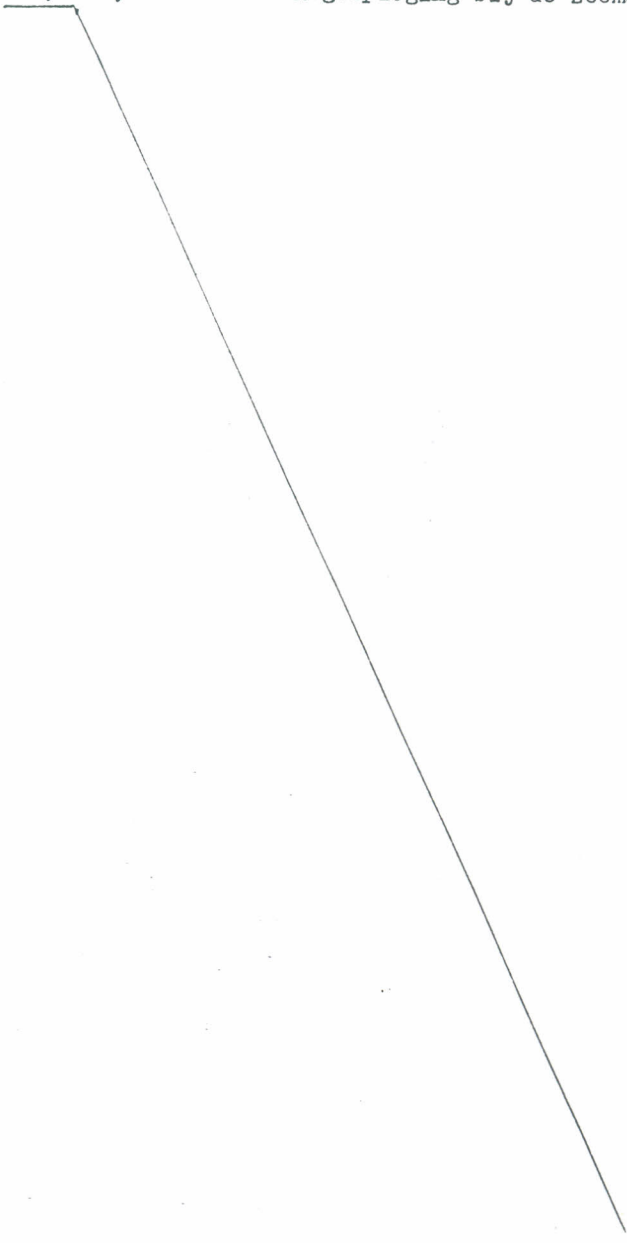
dat rekening houdende met de omstandigheden en de persoonlijkheid van beklaagde, na te noemen straf geacht wordt in goede verhouding te staan tot den ernst van het feit;

OVERWEGENDE dat er termen aanwezig zijn, het voorarrest vanaf den 29en November 1942 geheel in mindering te brengen;

GEZIEN DE ARTIKELLEN:

1, 10, 63, 1°, 77 100, 105, 132 van het Wetboek van Militair Strafrecht,
27, 80 van het Wetboek van Strafrecht,

86 van de Invoeringswet Militair Straf en
Tuchtrecht,
185, 189, 197 van de Regtspleging bij de Zeemagt.

RECHTDOENDE IN NAAM DER KONINGIN

VERKLAART wettig en overtuigend bewezen, hetgeen den beklaagde is ten laste gelegd,
zoals hiervoren werd overwogen ;

VERKLAART hem daaraan schuldig ;

dh. 2rgls. gk. SPREKT hem vrij van hetgeen hem meer of anders is ten laste gelegd dan bewezen
verklaard.

QUALIFICEERT het wettig en overtuigend bewezen verklaarde als hiervoren werd
aangegeven ;

VEROORDEELT hem deswege tot :

51F MAATEN
dh. 2w. tv. 1943
ggk.
Vanaf den
20 n Novem-
ber 1942
tv. 5w. 1943
dh. 6w. 1943
eene gevangenisstraf voor den tijd van ~~EEN JAAR~~, met de bepaling
dat de tijd, door den veroordeelde voor de tenuitvoerlegging van
het vonnis in preventief arrest doorgebracht, bij de tenuitvoerleg-
ging dezer gevangenisstraf zal worden in mindering gebracht; tot
een totaal van 328 dagen;

ALDUS gevonnist den ----- 22en October 1943 ----- bij de heeren
van de Poll , President en Dobbenga, Fortuyn (plv.), van Doorninck en
van den Berg ----- Leden, in tegenwoordigheid van
van Oenen , Secretaris en geresumeerd en gearresteerd den zelfden dag.

De President,

In Kennisse van mij,
De Secretaris,

J.D. van Oenen
J.D. van Oenen.

F.J. van de Poll

F.J. van de Poll.

FIAT EXECUTIE

Op heden, den 25en October 1943
is door mij, Vice-Admiraal, Bevelhebber der
Strijdkrachten in het Oosten, tot bovenstaand vonnis
het fiat executie [verleend].

C.E.L. Helfrich
C.E.L. Helfrich.

①

PRO JUSTITIA

=====

NOTULEN van het verhandelde ter terechtzitting met open deuren in de zaak tegen den sergeant luchtvaart radiotelegrafist H.J. Burgers stabnr. 92809, aanhangig voor den Zeekrygsraad by de Strydkrachten in het Oosten.

De Zeekrygsraad is samengesteld als volgt:

Aangezien het lid van Erkel	F.J. van de Poll	,	President,
wegens gewichtige redenen de	S. Dobbenga	,	} Leden,
zitting niet kan bijwonen,	C.R. Fortuyn	,	
treedt de heer Fortuyn op	D.J. van Doorninck	,	
als plaatsvervangend lid.	C.P. van den Berg	,	Fiscaal,
	F.H. Vermeer	,	Secretaris.
	J.D. van Oenen	,	

EERSTE ZITTING op vrijdag dag, den 22en October 1943.

Tegenwoordig: President, Leden, Fiscaal en Secretaris als hooger vermeld. De Leden nemen naar rangorde, als by de benoeming bepaald, zitting. De deuren zyn geopend. De President opent de zitting en doet het onderzoek een aanvang nemen door den beklaagde af te vragen: zyn naam, zyne voornamen, zyn ouderdom, zyn geboorteplaats en waar hy het laatst heeft gediend. Hy vermaant hem opletteend te zyn op hetgeen hy zal hooren.

Beklaagde wordt bygestaan door zyn raadsman, de off.v.w.adm. der 2e kl. B.J. Asbeek Brusse, die mede ten processe aanwezig is.

Het bevelschrift tot byeenkoming van den Zeekrygsraad, met de daarop gestelde tenlastelagging, wordt voorgelezen. De Fiscaal draagt voor, den beklaagde gedurende den verderen loop van het geding te houden (te onderhouden) in arrest zonder waarneming van dienst (van de voo. voo.) en vordert de voorlezing van de stukken, volgens den inventaris gemerkt: I en J.

Behoudens de stukken, gemerkt worden deze stukken, daar de Krygsraad eenparig van oordeel is dat woordelyke lezing achterwege kan blyven en de Fiscaal, de beklaagde en zyn raadsman daarmede instemmen, niet voorgelezen. De beklaagde wordt op zyne voor den Officier-Commissaris afgenomen verhooren gerecolleerd, waarbij hy opgeeft zooals achter elk verhoor staat aange teekend.

De President vraagt den Fiscaal of deze de zaak houdt voor voldongen, waarop de Fiscaal bevestigend antwoordt.

De President vraagt den beklaagde en zyn raadsman of zy de zaak houden voor voldongen, waarop beklaagde en zyn raadsman bevestigend antwoorden.

De President deelt den Fiscaal, den beklaagde en zyn raadsman mede, dat de Krygsraad de zaak voor voldongen houdt.

De Fiscaal verzoekt te worden geautoriseerd tot het indienen van zyn schriftuur van eisch. Hiertoe geautoriseerd zynde, draagt de Fiscaal zyn eisch voor en doet voorlezing van de conclusie. Vervolgens geeft hy zyn schriftuur van eisch, met de processtukken onder inventaris, in den Krygsraad over.

De beklaagde en zyn raadsman doen afstand van het recht, een schriftuur van antwoord in te dienen. De raadsman van beklaagde verzoekt toegelaten te worden tot het houden van zyn pleidooi.

De raadsman draagt zyn pleidooi voor, ~~toen de zaak bekend was met de pleidooien van de beide partijen~~ hetwelk is opgenomen op bijlage dezes, gemerkt A.

De President eischt voorlezing van de stukken, gemerkt R, S en T.

Den beklaagde wordt het recht gelaten, het laatst te spreken.

De Krygsraad begeeft zich in raadkamer.

Na beslissing in raadkamer wordt het vonnis in den vollen Krygsraad met open deuren, in tegenwoordigheid van den Fiscaal, den beklaagde en zyn raadsman, uitgesproken. Den Fiscaal, den beklaagde en zyn raadsman wordt medegedeeld dat op grond van artikel 197 van de Regtspleging by de Zeemacht het vonnis niet kan worden geëxecuteerd, alvorens door den Bevelhebber der Strydkrachten in het Oosten hiertoe het FIAT EXECUTIE is verleend en voorts dat den Fiscaal en den beklaagde schriftelyk mededeeling van het verleende fiat executie zal worden verleend. De President sluit de zitting.

Aldus geresumeerd en gearresteerd denzelfden dag.

de President,

de Secretaris,

F.J. van de Poll

J.D. van Oenen

F.J. van de Poll.

J.D. van Oenen.

=====

Mijnheer de President, Mijne Heeren Leden van den Zeekrijgs-
raad,

Mijnheer de Fiscaal,

Ik heb eenigen tijd gesaarzeld voordat ik er toe overging om de verdediging van Burgers op mij te nemen. Een goede verdediging vereischt m.i. het zich volkomen kunnen indenken en zelfs inleven in de gedachtegang die de beklaagde ten tijde van het plegen van het hem ten laste gelegde feit heeft gehad. Het is derhalve meermalen zeer ondankbaar werk, sangezien de verdediger zich op een speciaal standpunt stelt en zich een uitgesproken meening heeft gevormd over de toedracht der zaak en over de naar zijne meening billijk geachte bestraffing van het gelaakte feit.

Toen de geachte Heer Secretaris mij dan ook verzocht de verdediging van Burgers op mij te nemen, heb ik hem verzocht eerst inzage te mogen nemen van de processtukken, alvorens hierover een beslissing te nemen.

Na inzage van de stukken heb ik de overtuiging gekregen dat de verdediging van Burgers zeer zeker een taak was die alle aandacht verdiende en mogelijk zelfs een dankbare taak zou worden.

Ik hoop niet hiermede den indruk te vestigen, dat ik alleen die gevallen verdedig, waarvan ik zelf een gunstige afloop verwacht, doch het wil mij voorkomen dat een met overtuiging gevoerde verdediging meer kracht heeft dan een verdediging "om iets van de straf zien af te praten".

=====

Aan Burgers nu wordt ten laste gelegd:

"dat hij, in tijd van oorlog, in of omstreeks de maanden October en November 1942, toen hij als Sergeant diende bij het 18e Squadron van het Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger te Canberra, terwijl hij er kennis van droeg dat de tweede Luitenant Burck en de Sergeanten Kelder en De Lyon, allen eveneens dienende bij genoemd Squadron, samenspannen tot het plegen van militair verraad en tot het plegen van desertie naar den vijand, opzettelijk heeft nagelaten aan den Commandant van hoogergenoemd Squadron, althans aan de bevoegde overheid, hiervan mededeeling te doen, waarvan het verzwijgen het belang van den dienst en/of van den Staat kon schaden."

Tegen deze tenlastelegging heb ik allereerst een groot bezwaar, nl. dat aan Burgers opzet wordt verweten betreffende het niet rapporteeren van de hem bekende, aan Burck, de Lyon en Kelder verweten militaire misdrijven.

Naar mijne meening is hier geen sprake van opzet doch van schuld.

Burgers realiseerde zich n.l. niet dat de gezegdes, die de Luitenant Burck zich wel eens tegen hem had laten ontvallen, betreffende een eventueele ontvluchting per vliegtuig, naar Java, wel eens ernstig bedoeld konden zijn en beschouwde deze gezegdes in het zelfde licht als de vele andere gesprekken van soortgelijke strekking, die in het 18de Squadron aan de orde van den dag waren.

Ik zou te veel in details treden, wanneer ik een hernieuwd overzicht zou geven van de mistoestanden die in het 18de Squadron, waarvan de Heeren van de Raad uit de proces-stukken van de strafzaken tegen Burck, Kelder en De Lyon reeds kennis hebben genomen, doch wel zou ik nogmaals met enkele voorbeelden deze wan-toestanden naar voren willen brengen.

Een typeerend voorbeeld is bijvoorbeeld het feit, dat met goedvinden van den Commandant van het 18de Squadron een krantje in omloop werd gebracht en gedichten werden uitgegeven, onder de naam "de vliegbode", met als leuze "ons is niets te dol", waarin op een meer dan schandalige wijze verschillende toestanden in het Leger en van de Overheid in het algemeen, werden geheld. De tucht-ondermijnende gedichten werden uitgegeven en verspreid door Officieren, ook aan het mindere personeel. Een van de gedichten hekelt de door Generaal van Ooyen genomen stappen inzake de verkoop aan een geallieerde mogendheid van vliegtuigen behorende tot de Nederlandsche luchtmacht, de opbrengst waarvan Generaal van Ooyen voor eigen gebruik zou hebben aangewend.

Een tweede voorbeeld, waarvan de Heeren van de Raad reeds kennis hebben genomen uit het tweede verhoor van beklaagde, behorende bij de processtukken is het geval van het zangkooztje van den Luitenant Morees, waarop ik niet verder wil ingaan, daar de Luitenant Morees nog niet eens tot schieten is toegekomen.

Dit gebeurde echter wel in het navolgende gebeuren. De Sergeant majoor van Wylick, behorende tot het 18de Squadron zat op een goede dag met beklaagde en een andere Sergeant van hetzelfde Squadron op een hotelkamer in Norah (Australië) en was bezig met het schoonmaken van zijn pistool. Toen hij deze werkzaamheid beëindigd had, haalde hij patronen te voorschijn en laadde zijn wapen. De andere Sergeant vroeg hem waarom of hij zijn pistool laadde, waarop van Wylick laconiek antwoordde " Ik ga er eentje overhoop schieten ". Van Wylick ging vervolgens naar beneden, naar de bar, en schoot aldaar op de Sergeant monteur Borghuis, aan wie hij blijkbaar een bijzondere hekel had. Hij miste Borghuis met een inch. Wat was nu de straf die de Heeren van de Raad hem zou hebben toegedacht? Het spijt mij, mijne Heeren, maar de geachte Heer Fiscaal zal geen gerechtigheid meer kunnen eischen, daar van Wylick inmiddels overleden is, doch toentertijd achtte zijn vliegtuigcommandant (strafoplegger) de meest geeignende straf blijkbaar twee dagen drankverbod !!! Van Wylick heeft op zijn knieën gelegen voor den Luitenant Morees om deze straf ongedaan te maken; hij wilde veel liever veertien dagen streng arrest !!!

Mijne Heeren, het zou een zeer vermakelijke geschiedenis kunnen zijn, ware het in de grond niet zoo dramatisch.

Had eigenlijk iemand van dat 18de Squadron nog normale denkbeelden en begrippen ?

Van Wylick is een van degenen geweest die blijkbaar uitvoering heeft willen geven aan een dolzinnig plan. Tallooze voorbeelden kunnen worden aangehaald van gesprekken en gezegdes, eveneens voor onze begrippen abnormaal, gevaarlijk, tuchtondermijnend, aan welke gesprekken niet de minste aandacht werd geschonken, omdat dit zoo langzamerhand gewoonte was geworden en niets meer vreemd gevonden werd. In dit licht bekeken komt het mij hoogst onwaarschijnlijk voor, dat iemand als Burgers, die geenerlei belangen had om de hem bekende feiten te verzwijgen, opzettelijk zou hebben nagelaten deze feiten te rapporteeren.

Het is wel typeerend, dat de Officier Zeewaarnemer Tonsbeek toen hem ter oore kwam dat Sergeant Burgers voor de Krijgsgaad was gedaagd deze Officier oogenblikkelijk vrijwillig aanbod een getuigenverklaring in deze zaak af te leggen. Ik moge den Heer President voorstellen den Heer Tonsbeek thans het woord te willen geven.

(Hier legt Off.zwn.III KMR J.W.H. Tonsbeek zijn getuige verklaring af)

Na deze uiteenzetting van den Heer Tonsbeek zou ik gaarne nog naar voren willen brengen, dat mij door een marine-Officier, wiens naam ik liever niet vermeld, nog het volgende werd medegedeeld :

" Het aan Burgers ten laeste gelegde feit kan ik niet anders zien dan in het licht van de waxtoestanden, heerschende bij het 18de Squadron, waarvan ik, als marine-man en buitenstaander kennis kreeg door een Sergeant van het 18de Squadron. Ik moge er mij van onthouden de naam van dezen Sergeant te vermelden.

De mij door genoemden Sergeant geschetste toestanden bij het 18de Squadron klonken mij zoo ongeloofwaardig in de ooren, dat ik er geen waarde aan hechte en het zelfs niet bij mij opkwam om deze toestanden te laten onderzoeken, te meer, daar dit niet direct op mijn weg lag en gezien het feit dat de sergeant mij mededeelde dat deze toestanden eigenlijk van algemeene bekendheid waren, althans, dat meerdere personen, waaronder Officieren, van deze toestanden op de hoogte waren. Hijzelf hechte hier blijkbaar ook geen waarde aan.

Deze wantoestanden betroffen direct het door eenige getrouwde Officieren beraamde plan om met vliegtuigen naar Nederlandsch-Indië te vliegen, ten einde zich aan den oorlog te kunnen onttrekken en naar vrouw en kinderen terug te keeren, dit alles, omdat er een onvoldoende vertrouwen bestond in de leiding. Dit was voornamelijk het gevolg van de val van Nederlandsch - Indië. "

Thans zou ik gaarne nog het een en ander willen vermelden uit de militaire loopbaan van Burgers, wat eventueel van belang kan zijn voor de beoordeeling van 's mans karakter.

In Juni 1937 kwam Burgers op 19-jarige leeftijd in militaire dienst, bij het wapen der genie van de koloniale reserve.

Na een opleidingscursus van 3 maanden te Nijmegen werd Burgers naar Nederlandsch-Indië gestuurd, waar hij bij het 3de batallion der Genie te Tjimahi in opleiding kwam voor telefonist.

In Februari 1940 werd hij ingedeeld bij de militaire luchtvaart te Andir, waar hij de opleidingscursus volgde voor brigadier-luchtvaart-telegrafist.

In November 1940 werd hij als brigadier overgeplaatst naar de derde vliegtuiggroep te Tjililitan.

In Januari 1942 kwam hij samen te dienen met den Officier zeewaarnemer Tonsbeek. Van Palembang uit werden verscheidene verkennings- en convoyer-vluchten gemaakt, o.a. naar Singapore.

Met de Officier zeewaarnemer Gascard, die volgens mededeeling van Off. zwnr. Tonsbeek zeer over Burgers te spreken was, werd een tocht gemaakt, die ongelukkig afliep door motorstoring, het vliegtuig (een Glenn - Martin 510) een crash-landing in zee moest maken in volle zee, nabij Billiton. De Officier zeewaarnemer Tonsbeek deelde mij hiervan mede dat volgens verklaring van den heer Gascard aan den toenmaligen kapitein Fiedeldij, vluchtcommandant van de militaire luchtvaart, Burgers zich hierbij het flinkste had gedragen.

Tot Februari 1942 werd Burgers daarna ingedeeld bij een bomber-eskader, dat verscheidene bommenraids uitvoerde naar Muntok, Sumatra, waarbij verschillende kisten verloren gingen. Eenmaal bood Burgers zijn diensten aan voor een andere radio-telegrafist, die niet mee durfde te gaan, in ruil voor 5 flesschen bier. Tijdens twee vluchten schoot Burgers 2 Japansche jachtvliegtuigen in de buurt van Palembang neer, voor welk feit hij het bronzen kruis zou krijgen. Dit kruis is hem echter nooit officieel uitgereikt geworden, daar hij eind Februari ingedeeld werd bij een groep vliegtuigen, die opdracht kreeg om nieuwe bommenwerpers (Mitchell B.25) in Britsch-Indië te gaan halen. Burgers keerde niet meer op Java terug, daar in begin Maart '42 Java reeds was gevallen. De B. 25's werden toen over gedaan aan een geallieerde instantie.

In Mei 1942 werd Burgers naar Australië gezonden en begin Juni werd hij bij het 18de Squadron geplaatst. Ik mag hier wel als bijzonderheid aanvoeren, dat ook hier Burgers de tevredenheid van zijn superieuren wist te verwerven, hetgeen onder meer blijkt uit de tijdens zijn verhoor door den majoor Spoor door Burgers' Commandant, den majoor Fiedeldij, gemaakte opmerking dat Burgers ten allen tijd, ook in oorlogstijd, als radio-telegrafist behoorlijk zijn best had gedaan en goed werk had verricht.

Wat voor motieven zou Burgers nu hebben gehad om opzettelijk de hem bekende feiten te verzwijgen? Het is toch niet aannemelijk dat Burgers die kind noch kraai in Indië achterliet en er ook verder geen belangen heeft ook maar eenigszins voor het plan van de luitenant Burck en consorten zou voelen.

Neen mijne Heeren, Burgers was zich ten eenenmale niet bewust van de aan hem bekend zijnde gegevens, daar hij niet vermoedde dat de door Luitenant Burck gevoerde gesprekken ook maar eenigszins zouden verschillen van de normaal bij dat Squadron gebezigde uitdrukkingen, m.a.w. hij beschouwde dit alles als grootspraak en opschepperij.

Ik wil hiermede niet zeggen dat Burgers volkomen is vrij te praten van het feit dat hij dit niet gerapporteerd heeft, maar wel dat opzet zelfs in den vorm van mogelijkheidsbewustzijn niet aanwezig was. Burgers had zich de mogelijkheid van het plan nooit kunnen voorstellen en beschouwde dit dus als een van de vele on-militaire uitlatingen.

En nu staan de zaken dus heel anders. Want ook deze onmilitaire en tuchtondermijnende gesprekken, die naar zijne meening geen andere beteekenis hadden, had hij moeten rapporteeren. Dit deed hij niet, waarschijnlijk omdat hij er niet eens bij stond. - Hij had er echter wel bij stil moeten staan, en hierin nu ligt zijn schuld. Maar met hem waren er zoovelen die van de gesprekken in het algemeen en dit speciale geval in het bijzonder op de hoogte waren, dat ik niet kan inzien dat speciaal Burgers hiervoor zou moeten worden gestraft.-

Mijne Heeren, ik ben van meening dat er een groot onrecht zou worden gedaan, indien Burgers een zware straf zou moeten ondergaan, terwijl vele officieren, die heel wat meer schuldig waren dan Burgers, zooals de Luitenants Hagers en Hartevelt, onderluitenant Nieuwpoort, adj. Barendrecht enz., vrijuit zouden gaan.

Met het voorgaande heb ik aangetoond, althans vermeen ik zulks te hebben gedaan, dat de aan Burck en consorten gelaakte feiten in het squadron een vrijwel algemeene bekendheid had, wat nog meer zegt, : Uit de getuigenverklaring van den kapitein Jesserun van 15 Februari 1943 is komen vast te staan, dat zelfs de Commandant van het 18de Squadron, de majoor Fiedeldij van plannen tot desertie naar Ned.-Indië op de hoogte was. De kapitein Jesserun verklaart immers dat hij het door Scholte gerapporteerde betreffende deze aangelegenheid, aan den Commandant had medegedeeld. De eenige maatregel, die hierop zou zijn genomen bestond hieruit dat Burck en Hartevelt in twee verschillenden kisten zouden zijn ingedeeld. Hierop kom ik straks terug.

De Commandant van het squadron was van de misdadige plannen op de hoogte, mijne Heeren, en neemt hier geen maatregelen tegen, terwijl een eenvoudig Sergeant voor ditzelfde feit voor den Krijgsraad wordt gedaagd. Neen, nog sterker, wat had Burgers dan eigenlijk moeten doen? Het reeds aan den Commandant bekend zijnde feit nogmaals rapporteeren? Burgers zegt zelf, dat het hem weliswaar niet voor 100% zeker bekend was, dat de majoor Fiedeldij van deze plannen op de hoogte was, maar wel, dat hij hiervan een sterk vermoeden had, welk vermoeden o.m. gebaseerd was op een gesprek dat de majoor Fiedeldij op zekerden dag gevoerd had met de Luit. Wetters. Deze luit. stelde n.l. aan den majoor voor om als spion per onderzeeboot naar Ned.-Indië te gaan. De majoor zou hierop hebben geantwoord : Moet ik nu ook al op jou gaan letten, Wetters. Bij dit gesprek was de sergeant Burgers tegenwoordig. Maar, nog in het midden gelaten of Burgers zich nu voor het volle pond realiseerde dat de majoor Fiedeldij van het plan op de hoogte was, zeer zeker wist hij dit van de Luitenants Hagers en Hartevelt. En moest Burgers nu veronderstellen dat deze Officiëren er wel niets aan zouden doen? en dat het dus op zijn weg lag om het te rapporteeren? Maar mijne Heeren, is het dan niet vreemd, dat als een plan in een squadron vrijwel algemeene bekendheid heeft, dat dit plan juist niet bij de leiding bekend zou zijn? Dan hapert er toch wel een heele hoop aan die leiding !!!

Bovendien, je kunt toch zoo maar niet bij je meerderen aankomen met het verhaal dat een Officier wellicht plannen heeft tot desertie naar den vijand, als je dat niet behoorlijk kunt santoonen.

De indeeling van Luitenant Burck en Luitenant Hartevelt in 2 verschillende toestellen, volgens verklaring Kapt. Jesserun, berust dus vermoedelijk op het systeem meer ervaren vliegers, zooals Burck en Hagers beiden als 1e bestuurder dienst te laten doen, hetgeen ook uit de indeeling van het geheele Squadron blijkt. Als maatregel om een eventuele desertie van Burck en Hagers tegen te gaan, zou dit "plan" alleen maar in de hand worden gewerkt.

- e. Uit de verklaring van Kapitein Jesserun datum als boven, wil ik ook nog aanhalen diens verklaring :
" Scholte kwam in begin October 1942 bij mij en meldde dat de 2de luitenant Burck plannen beraamde tot desertie tesa- men met den 2den Luitenant Hartevelt, om per vliegtuig naar Java te gaan. Ik heb Scholte toen opgedragen om met zijn onderzoek door te gaan en heb hetgeen hij mij gemeld had, doorgegeven aan den Commandant van het 18de Squadron, de majoor Fiedeldij."

Hieruit blijkt dat de kapitein Jesserun reeds begin October op de hoogte was de plannen tot desertie van de luitenants Burck en Hartevelt. De sergeant Burgers kwam eerst omstreeks eind October van deze omstandigheden op de hoogte.

En hiermede heb ik dan mijn pleidooi geeindigd en zou ik willen overgaan tot het voorstellen van de opgelegde straf.

De eisch van den Fiscaal, mijne Heeren is in tweeën te splitsen. Tenen zijds eischt de fiscaal een onverbiddelijk han- teeren van de wet, en eischt als zoodanig strafoplegging, terwijl hij anderzijds naar voren doet komen, dat hij zeer zeker - van het standpunt van den krijgsraad bezien - een vrijspraak zou kun- nen billijken. De geachte Heer Fiscaal haalt hierbij aan art. 11 van de wet betreffende de algemeene bepalingen, waarin uitdrukke- lijk vermeld wordt dat de rechter de billijkheid van de wet niet mag toetsen.

Het is wellicht overbodig in dit verband naar voren te bren- gen, dat deze wet dateert van 1829, en als zoodanig mischien als " verouderd " kan worden betiteld. Wij zijn thans in een periode, meer dan een eeuw later, waarin de moderne rechtsopvattingen hoogtij vieren, en waarbij de onbillijkheden, waartoe de wet e- ventueel aanleiding mocht geven, recht moeten worden gezet door den rechter.

Ik zou dan ook aan den Krijgsraad willen voorstellen tot een vrijspraak van Burgers over te gaan, en wel op grond van het feit, dat het door Burgers verzwegen feit (of feiten) van al- gemeenen bekendheid waren, zoodat Burgers geen bekendheid meer behoeft te geven van iets dat al algemeen bekend is.

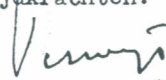
Mocht de Krijgsraad tot vrijspraak overgaan, dan zal ik van mijn verzoek om Scholte nader te hooren afzien, sangezien dit dan geen zin meer heeft. Mocht de Raad echter van een andere meening zijn, dan blijf ik volhouden, dat een nader verhoor van Scholte, of een opname van de desbetreffende verklaring als door mij naar voren gebracht, vereischt is.

Ik heb gezegd.

EXTRACT STAMBOEK .

NAAM: BURGERS.
VOORNAMEN: Hendrik, Johan,
DIENENDE ALS: Sergeant luchtvaart r.t.,
ONDER STAMBOEKNUMMER: 92809
GEBOREN TE: Nijmegen,
DEN: 2den November 1918,
IN WERKELIJKE DIENST: 21 Juni 1937,
ALS: Beroeps militair,
BURGELIJKE STAAT: Ongehuwd.

Namens den wnd. Commandant der Ned. Ind.
Leger-Strijdkrachten.

Ir. J. Verwijs.
Res. Kapitein Vlieger.

Den beklaagde H.J. Burgers vertoond en voorgehouden in het verhoor
van den 17den Maart 1943.

De Secretaris,

